

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	13 Medi 2017
TEITL YR ADRODDIAD:	Penderfyniadau Panel Dyfarnu Cymru
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Darparu gwybodaeth am faterion a ystyriwyd gan Banel Dyfarnu Cymru ers 8 Mawrth 2017
ADRODDIAD GAN:	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@ynysmon.gov.uk 01248 752586

1. RHAGARWEINIAD A CHEFNDIR

Sefydlwyd Panel Dyfarnu Cymru (PDC) dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Mae iddo ddwy swyddogaeth statudol:-

1. Ffurio tribiwnlysoedd achos neu dribiwnlysoedd achos interim er mwyn ystyried adroddiadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru i honiadau fod aelod wedi methu â chydymffurfio gyda chôd ymddygiad eu hawdurdod; ac
2. Ystyried apeliadau gan aelodau yn erbyn penderfyniadau eu pwyllgorau safonau eu hunain eu bod wedi torri'r côd ymddygiad (ynghyd â phenderfynu a fydd caniatâd yn cael ei roddi i apelio yn y lle cyntaf).

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys penderfyniadau a wnaed ac a gyhoeddwyd gan PDC yn ystod y cyfnod ers y cyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor Safonau ar 8 Mawrth 2017. Fe'i bwriedir fel crynodeb ffeithiol o'r materion y penderfynwyd arnynt gan PDC. Adroddwyd ar ddau achos yn ystod y cyfnod dan sylw ac maent ar gael ar hyn o bryd ar [wefan PDC](#)

2. CRYNODEB O'R ACHOSION PERTHNASOL

Ceir crynodeb o'r achosion perthnasol yn **ATODIAD 1**. Yr achosion yw

2.1 Penderfyniadau a wnaed

14/3/2017- Cyngor Dinas Caerdydd – APW/002/2016-017/CT

2.2 Apeliadau a ddyfarnwyd

17/03/2017 – Cyngor Sir Powys – APW/003/2016-017/AT

3. ARGYMHELLIAD

Nodi cynnwys y crynodebau o'r achosion.

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Achosion – Mawrth 2017 – Awst 2017

Enw	Crynodeb	Darpariaeth/au Perthnasol y Côt	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
Y Cyng Neil McEvoy, Cyngor Dinas Caerdydd	<p>Honiad bod y Cynghorydd McEvoy wedi torri Côt Ymddygiad Cyngor Dinas Caerdydd oherwydd iddo, yn dilyn gwrandawriad llys ble yr oedd y Cynghorydd yn cynrychioli ei etholwr, ddweud wrth swyddog o'r cyngor/ym mhresenoldeb y swyddog o'r cyngor: "Fedra i ddim disgwyl tan fis Mai 2017 pan fydd y Cyngor yn cael ei ailstrwythuro".</p> <p>Cyfaddefodd y Cynghorydd ei fod wedi dweud hyn a'r amgylchiadau ar y pryd ond gwadodd fod y sylwadau wedi cael eu gwneud fel bygythiad i swydd y swyddog a'i fod yn gyfystyr ag achos/achosion o dorri'r Côt.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Methiant i ddangos parch ac ystyriaeth 2. Bwlio ac aflonyddu 3. Dwyn anfri ar y Cyngor/rôl Cynghorydd 	<p>Canfu'r Panel bod y Côt wedi ei dorri fel a ganlyn:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Methiant i ddangos parch ac ystyriaeth. Daeth y Panel i'r casgliad bod y sylwadau wedi eu cyfeirio at y swyddog ac mai bwriad y sylwadau a'u heffaith, oedd gwneud i'r swyddog ofni am ei swydd. 2. Roedd y sylwadau a wnaed yn gyfystyr â bwlio. Daeth y Panel i'r casgliad y gall un digwyddiad fod yn gyfystyr â bwlio ond nad oedd yn gyfystyr ag aflonyddwch oherwydd nad oedd wedi digwydd eto. 3. Nid oedd y sylwadau wedi dwyn anfri ar rôl Cynghorydd na'r Cyngor - nid oherwydd y sylwadau eu hunain ond oherwydd y cyd-destun. Er y gwnaed y sylwadau gerbron tystion, ni chawsant eu gwneud mewn fforwm cyhoeddus. 	<p>Pwyntiau dysgu ar gyfer aelodau etholedig</p> <ul style="list-style-type: none"> • O ystyried y ffeithiau, achos syml oedd hwn ac mae'n bosib y gellid bod wedi ei ddatrys yn gynnar drwy ymddiheuriad/cyfyngiad. • Fodd bynnag, roedd nifer o nodweddion a wnaeth bethau'n waeth a chymhlethu'r mater yn sylweddol. Mae'r Penderfyniad yn dweud yr ymddengys nad oedd y Cynghorydd wedi cydweithredu gydag ymchwiliad yr Ombwdsmon a'i wedi gwneud nifer o honiadau yn erbyn eraill, gan ddweud fod cymhelliant gwleidyddol i'r gŵyn a'i bod yn rhan o gynllwyn ehangach yn ei erbyn. Roedd yn honni bod y yr Ombwdsmon a'i Gyfarwyddwr Ymchwiliadau â rhagfarn oherwydd eu

Enw	Crynodeb	Darpariaeth/au Perthnasol y Côt	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
			<p>Gwaharddiad am 1 mis</p>	<p>cysylltiadau gwleidyddol , a bod y Panel ei hun â rhagfarn oherwydd natur ei broses penodiadau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'n amlwg nad oedd y diffyg tystiolaeth i gefnogi'r honiadau hyn yn erbyn eraill a'r ffaith nad oedd gan y Cyngorydd ddealltwriaeth o natur amhriodol ei ymddygiad ei hun wedi gwneud argraff dda ar y Panel. <p>Pwyntiau dysgu ar gyfer y Pwyllgor Safonau</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mae nifer o gwynion yn codi o fethiant honedig i ddangos parch ac ystyriaeth / bwlio ac aflonyddwch / dwyn anfri - Dibynnodd y Panel ar y canfyddiadau yn achos <u>Heesom v Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u> [2014] EWHC 1504 (Gweinyddol). Mae paragraff 4.3.3 o benderfyniad y Panel a 5.3.3 yn ddefnyddiol. Dywedodd y Panel: "Ym marn y panel, nid oedd hawl y

Enw	Crynodeb	Darpariaeth/au Perthnasol y Côt	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
				<p>Cynghorydd McEvoy i ryddid mynegiant yn gwrthbwysu hawl y swyddog i beidio a bod yn destun sylwadau nad oedd yn eu haeddu neu'r budd i'r cyhoedd bod swyddogion y cyngor yn gallu cyflawni eu dyletswyddau". Nid oedd y sylwadau'n gyfystyr â mynegiant gwleidyddol a swyddog rheng ganol yn y cyngor ydoedd, nid uwch swyddog. Roedd y 2 ffactor hyn ynghyd â'r effaith ar y swyddog yn arbennig o berthnasol i'r canlyniad y daethpwyd iddo bod y côd wedi ei dorri. Er i'r Panel ddod i'r casgliad beth bynnag mai bwriad y Cynghorydd oedd codi ofn ar y swyddog oherwydd nid oedd i'r sylwadau unrhyw ystyr arall.</p> <p>Roedd anghydbwysedd grym (h.y. hierarchaeth swyddi), rhyddid mynegiant gwleidyddol a'r budd cyhoeddus i swyddogion fedru cyflawni eu rôl a'u dyletswyddau cyhoeddus oll yn ffactorau yr oedd</p>

ATODIAD 1

Enw	Crynodeb	Darpariaeth/au Perthnasol y Côt	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
				<p>angen eu pwysu a'u mesur wrth ystyried ffeithiau penodol achos.</p>

Crynodeb o'r Achosion yn y Tribiwnlysoedd Apêl – Mawrth 2017 – Medi 2017

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth berthnasol yn y Côt	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
<p>Y Cyng Gary Price Cyngor Sir Powys</p>	<p>Roedd y Cyng Price yn aelod o Banel Apêl Cwynion y Cyngor ynghyd â dau aelod arall.</p> <p>Yn dilyn gohirio'r achos dair gwaith yn flaenorol, penderfynodd y Panel, yn absenoldeb yr apelydd, fwrw ymlaen ac fe wrthodwyd yr apêl. Roedd y Cyng Price wedi cytuno i fwrw ymlaen yn absenoldeb yr apelydd ac roedd yn rhan o'r penderfyniad unfrydol i wrthod yr apêl.</p> <p>Fodd bynnag, yn dilyn y gwrandawriad, ysgrifennodd at yr apelydd yn beirniadu'r ffaith bod y Panel wedi bwrw ymlaen ac yn honni ei fod wedi dod i farn ymlaen llaw.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Methiant i ddangos parch ac ystyriaeth i'r ddau aelod etholedig arall ar y Panel; a hefyd i'r gweithiwr / apelydd a oedd i ffwrdd o'r gwaith oherwydd straen yn gysylltiedig â'r gwaith • Bwrw anfri ar y Cyngor ac ar rôl Cynghorydd 	<ul style="list-style-type: none"> • Cadarnhaodd y Tribiwnlys Apêl ganfyddiadau a phenderfyniad y Pwyllgor Safonau, sef bod ymddygiad y Cynghorydd yn dilyn y gwrandawriad yn gyfystyr â methiant i ddangos parch ac ystyriaeth i'w gyd-aelodau etholedig ar y Panel yn ogystal â'r gweithiwr. Gwnaeth hynny drwy ysgrifennu at yr apelydd yn tansilio'r broses yr oedd ef ei hun wedi bod yn rhan ohoni. • Daeth y Panel i'r casgliad bod y Cynghorydd, drwy anfon y llythyr, a rannwyd gydag aelodau eraill y Panel gan Gyfreithiwr yr apelydd, wedi bwrw anfri ar y Cyngor ac ar rôl Cynghorydd • Fodd bynnag, roedd y Tribiwnlys Apêl o'r farn bod y gwaharddiad o bum mis y penderfyniad arno gan y Pwyllgor Safonau, yn rhy 	<p>Pwyntiau dysgu ar gyfer aelodau etholedig</p> <ul style="list-style-type: none"> • I fod yn arbennig o ofalus pan yn delio gyda materion lled-farnwrol yn enwedig lle mae hawliau a buddiannau unigolion yn y fantol a lle gallai'r canlyniad fod wedi bod yn llawer mwy sylweddol, h.y. ymgyfreithiad. • Gellid bod wedi osgoi'r sefyllfa petai'r Cynghorydd wedi mofyn cyngor cyfreithiol neu gyngor AD ar gynnwys ei lythyr cyn ei anfon. • Er bod y Cynghorydd wedi difaru ac wedi cydweithredu gyda'r ymchwiliad, daeth ei ymddiheuriad i'w gyd-aelodau yn rhy hwyr – serch hynny, dyna yn bennaf oedd rheswm y Tribiwnlys Apêl dros argymell i'r Pwyllgor Safonau bod y gosb yn cael ei lleihau o bum mis i dri mis. • Mae'n annhebygol y gallai'r Cynghorydd, oherwydd iddo anfon y llythyr, fod wedi adfer

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth berthnasol yn y Côd	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
			<p>Ilym. Argymhellwyd bod y mater yn cael ei gyfeirio'n ôl i'r Pwyllgor Safonau gydag argymhelliad eu bod yn ailystyried y gosb ac yn gwahardd y Cynghorydd Price am dri mis yn lle'r pum mis gwreiddiol.</p>	<p>y sefyllfa'n llawn. Mae'n debygol y byddai wedi arwain at gŵyn / canfyddiad anffafriol / cosb. Serch hynny, gallai ymddiheuro i aelodau eraill y Panel a dweud bod yn edifar ganddo yn gynt yn y broses fod wedi arwain at waharddiad byrrach.</p> <p>Pwyntiau dysgu ar gyfer y Pwyllgor Safonau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roedd yr amgylchiadau hyn yn anarferol a gall fod yn anodd dysgu llawer o'r achos hwn. • Fodd bynnag, mae'r dadansoddiad a wnaed gan y Tribiwnlys Apêl mewn perthynas ag Erthygl 10 yr ECHR yn ddefnyddiol er i'r Tribiwnlys ddod i'r casgliad nad oedd hyn yn fynegiant gwleidyddol rhydd (i fod yn deg â'r Cynghorydd, nid ymddengys ei fod wedi dadlau hynny beth bynnag) ac o'r herwydd nid oedd y penderfyniad yn achos <u>Calver</u> v Panel Dyfarnu Cymru v

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth berthnasol yn y Côd	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
				<p>Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn berthnasol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Penderfyniad yn ddefnyddiol hefyd oherwydd y modd y mae'n dadansoddi nodweddion blinderus a lliniarol a all fod yn fodel defnyddiol ar gyfer achosion yn y dyfodol (proses nid sylwedd). • Ymddengys bod un "anghysondeb" sef y mater o ddwyn anfri. Mae achosion eraill a Chanllawiau'r Ombwdsmon, yn dweud bod dwyn anfri'n ymwneud â chyhoeddiad ehangach. Cymharwch hyn, er enghraifft, gydag achos McEvoy uchod, lle gwnaeth y Cynghorydd ei sylwadau ym mhresenoldeb tri o dystion ond nid oedd hynny'n gyfystyr â bwrw anfri. Yn yr achos dan sylw, ysgrifennodd y Cynghorydd at weithiwr ac aeth y gweithiwr ati wedyn i anfon copiâu ohono at y ddau aelod arall o'r Panel. Roedd posibilrwydd y byddai'n cael ei gyhoeddi'n

ATODIAD 1

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth berthnasol yn y Côt	Crynodeb o'r Penderfyniad	Canfyddiadau
				<p>ehangach yng nghyd-destun ymgyfreithiad ond ni ddigwyddodd hynny. Mae'n anodd o'r herwydd cysoni'r penderfyniadau hyn o ran y modd y dylai Pwyllgorau Safonau ddehongli ystyr 'dwyn anfri'. Er mwyn osgoi unrhyw amheuaeth, nid yw achos o 'ddwyn anfri' a gafwyd o ganlyniad i gwyn dan y Côt a chyfeirio'r gwyn honno wedyn i Bwyllgor Safonau ac ati yn berthnasol oherwydd, wrth gwrs, mae'n 'post facto'.</p>